

Provokativní myšlení o Ústavě aneb Právní život

Kolem české Ústavy je v poslední době živěji, než by bylo vhodné. Opakovaně se mluví o změnách nejrůznějších pravidlech, které jsme se naučili vnímat jako základní. Možná naštěstí ale stále jen mluví. A tak se o těchto věcech mluvilo i na konferenci Ústava de iure a de facto, kterou začal minulý týden v pátek v Poslanecké sněmovně letošní ročník už tradičního projektu Pražský právní podzim, respektive Pražské právní jaro. Zatímco Pavel Rychetský rozvíjel své již mnohokrát prezentované myšlenky o vztahu českého ústavního soudnictví a evropského práva, profesor Aleš Gerloch opět tak trochu „provokoval“.

Prorektor Univerzity Karlovy v Praze a přední ústavní právník a právní teoretik Aleš Gerloch totiž představil shromáždění složenému i z řady aktivních a emeritních ústavních soudců celkem inovativní myšlenky. Podobně jako na minulém podobném setkání, kdy mluvil o národě v Ústavě a přednesl dokonce v tomto duchu rovněž návrh legislativní změny. Tentokrát popisoval abstraktní idealizaci, které vstupuje do mnohých pojmů v Ústavě. Například konstatování „Česká republika je svrchovaný stát“ neodpovídá podle něj zcela realitě, protože v plné míře nikdy tento stav neexistoval, ale směřuje se k němu. Ve své podstatě je podle profesora Gerlocha idealizují také hodnocení „Česká republika je demokratický stát“, protože jakákoliv většina hlasujících nemusí vyjadřovat většinovou vůli lidu. A podobný problém je podle něj rovněž s tvrzením, že „Česká republika je právní stát“. Zamyslíme-li se nad tím opravdu reálně, nelze proti tomu nic říct.

Nebezpečné jsou pak podle profesora Gerlocha různé ústavní posuny, zvláště pokud se jich dopouštějí soudy. Například v případě jmenování profesorů, kdy podle rozhodnutí Nejvyššího správního soudu bez vůle prezidenta skutečně ke jmenování profesora nedojde. Profesor Gerloch se však obává, že pokud tento výklad převáží, Česká republika nakročí k poloprezidentskému systému, protože prezident by mohl teoreticky začít odmítat návrhy vlády. I tato myšlenka je revoluční, ale dobře vyargumentovaná.

Předseda Ústavního soudu Pavel Rychetský neprovokoval, s tradiční vážností své funkce rozebral problémy vzájemného potkávání se národních ústavních soudů a Soudního dvora EU a také předběžných otázek, aby situaci trefně oglosoval tak, že právě Soudní dvůr má poskytovat národním soudům vodítko, ale nenasazovat jim obojky. Pan předseda však obstaral také zajímavou kulturní vložku celé konference, protože se na ní natáčela část dokumentu o jeho osobě, který vzniká v sérii GEN.

„Předběžných otázek“ se dotkla rovněž bývalá ministryně spravedlnosti Daniela Kovářová, ovšem v jiném slova smyslu. Připomněla, že se Ústavnímu soudu nedávno dostala na stůl otázka soudce z Nového Jičína, zda není manželství diskriminační, když musí po jeho rozpadu řešit rodiče situace dětí složitěji, než v případě nesezdaného páru. Ústavní soud návrh pro zjevnou neopodstatněnost odmítl. Zatím odmítl, říkala Daniela Kovářová.

Další články:

- [Nebezpečný návrh novely zákona aneb Cesta do pekel je dlážděna těmi nejlepšími úmysly. Actio popularis - dobrý sluha, ale špatný pán](#)
- [Třpyt a bída DPP](#)
- [Lesk a bída klouzavého mandátu](#)
- [GDPR pro samostatné advokáty](#)
- [GDPR kontra zásada veřejnosti](#)
- [Proboha, nepohrávejme si s myšlenkou na zrušení Senátu - aneb I každý populismus musí mít svou mez.](#)
- [Proč máme málo soudců-mužů? Není to diskriminace?](#)
- [Zpověď týraného dyslekticko-dysgrafického autisty](#)
- [Právo stále bují aneb Právní život](#)
- [Glejt pro podpantofelníka](#)
- [Léto versus generátor spisů aneb Právní život](#)